

Kopunovic Dávid (PTE Kerényi Károly Szakkollégium)

A politikai impotencia fogalmi rekonstrukciója

A társadalmi erőterben perifériára szorult ágensek a szolidaritás helyett, az individualitásba kényszerítve kénytelenek biztosítani saját egzisztenciájukat a globális hegemonia rendszerében.

Ha közelebről vizsgáljuk a jelenséget, kénytelenek vagyunk a szocializáción és annak közegein keresztül szemlélni a fent leírtakat. Eme „túlélési stratégiák” elsődleges eszközei közé sorolhatjuk például a kényszerítő hatalmi struktúrákkal kötött kompromisszumokat és a társadalmi mobilitás illúzióját is. Az előbb felvázolt állapot a politikai szocializációba integrálódik, ezáltal diszkrepáns értékeket, identitásmintákat, attitűdöket és politikai kultúrát eredményez. Ez kollektíve impotens politikai állapotot hoz létre, a reflexió hiánya végett.

Munkámban arra vállalkozom, hogy a politikai szocializáció és Pierre Bourdieu szociológiájának elméleti hagyományán keresztül vegyem górcső alá a politikai potencia és impotencia jelenségeit.

Kóti Regina (Szegedi Tudományegyetem)

Az állati érzékelés és állatok érzékelése a kortárs filmben

A modern és posztmodern természetfelfogás értelmében egyre megkérdőjelezhetőbbé válik az ember és nem-ember közötti bárminemű és magától értetődő hierarchikus viszony. Aligha találni olyan jellemvonást, amely felsőbbrendűvé tenné az embert a többi élőlényel szemben, és ne cáfoltak volna még rá tudományos eredmények vagy az ökofilozófia legfrissebb irányzatai.

A legtöbb – ráadásul éppen a környezettudatosságot vagy állatvédelmet propagáló – dokumentumfilm és játékfilm mégis nehezen tör ki a fajsoviniszta láttatási módból. Hogyan tud megszabadulni a fajista perspektívától (speciesist gaze) a mozgókép? Milyen filmnyelvi megoldásokkal váltható ki valódi etikai válasz a nézőből és hogyan képviselhet bioegalitárius nézőpontot vagy mélyökológiai meggyőződést egy film? A cinesztéziai szubjektum (cinesthetic subject) fogalma nyomán a filmes fenomenológia új megvilágításba helyezi a vásznon látott szereplőkkel való azonosulási folyamatokat, és a nézőt úgy határozza meg, mint aki a filmet szenzuális, „testi tekintet” révén értelmezi – de fókuszában az emberi érzékelés áll. Mi történik, ha cinesztéziai szubjektumként emberi szereplők helyett állatokkal: sertéssel, tehénnel, vagy akár éppen egy ormányos bogárral azonosulunk? Az ebben rejlő lehetőségek elősegíthetik, hogy megszabaduljunk a fajista perspektívától? Ha nem, milyen

formanyelvi eszközökkel élhet még a film e cél érdekében? A választ olyan izgalmas kortárs alkotásokon keresztül igyekszem megadni, ahol mindez sikerülni látszik.

Kovács Dániel (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Értekezés a magzatvédelmi törvény végrehajtása kapcsán

„Az ám, csak hogy a gyerekek nem akkor szoktak jönni, amikor a szülők akarják, mert akkor ugyan soká elvárakozhatnának, hanem amikor ők akarnak.” – hangzik el Csáth Géza: A gyermek című novellájában. Ugyan az írótt körülvevő korhű-konzervatív viszonyok a Csemegi-kódexszel karöltve szigorú embargó alatt tartották az abortusz lehetőségét, mégis a műben bemutatott jogi-erkölcsi dilemma, bő száz évvel később is időtállóan bizonyul.

A terhességmegszakítás szabályozása egy kockázatos kirakós, amelynek – demográfiát, pszichológiát, erkölcsöt és szükségképpen jogot jelképező – darabjait a jogalkotó rakosgatja össze a legitimitás hiszemében. Azonban megeskik, hogy a kirakós egy-egy darabja elvész, háttérbe szorul, s kimarad a számbavételből. Nem csoda, ha az így elkészült torzkép nem találkozik a társadalom ízlésével.

A magyar társadalom heves reakciója a 29/2022 (IX.12.) BM rendelet kapcsán valamiféle hasonló botlásra enged következtetni. Való igaz, a méhmagzat szívhangjának dokumentálását célzó rendelet tengernyi kérdést vet fel, mint a rendelet alkotmányával és a jogforrási hierarchiával fennálló viszonya, esetleges *contra legem* jellege, a megalkotásának zavaros körülményei vagy a nőben kiváltott lelki válsághelyzet aránytalansága.

Górcső alá kerül többek közt a magzat emberi voltának vitaburok ölelte meghatározása, a szabályozás hatékonyságának jogszociológiai háttere, a nő önrendelkezési jogának esetleges korlátjai vagy éppen a Rawls-i igazságosság témánk szempontjából releváns meghatározása.

Mindezek mellett sor kerül a jogi váz metajurisztikus köntösbe bújtatására: az összeütközésben érdekelt társadalom-, gazdaság- és vallástudományok, vagy éppen a jogi feminizmus abortuszkérdést kommentáló megszólaltatására.

A téma objektív, jogbölcseleti alapokon nyugvó, higgadt megközelítését szem előtt tartva jelen előadás egészen az alapoktól, a jog és igazságosság fogalmaiból építkezik: az állami és egyéni érdekek, valamint az élethez való és önrendelkezési jog helyenként meghasonló határaitapintja ki, kalkulálva a 21. század jótékonyan liberális, ám helyenként elvakultan ideologikus viszonyaival. Végül az értekezés a „betegségek” orvoslására, a konzekvensnek